

Antroposofisk Selskap – en sekt?

Cato Schiøtz, advokat, 25.02.2010

En av landets sektesperter er rektor på Nansenskolen, Dag Hareide. Han var i 1999 med på å starte prosjektet "Go On", som er et støtteprogram for barn som er oppvokst i en sekt.

Hareide har utarbeidet en ti-punkts sjekklister – og som ligger på nettet – for hva som kjennetegner en sekt. <http://www.vg.no/rampelys/greit-aa-lyve/a/212775>

Antroposofisk Selskap anklages innimellom av journalister, forskere og andre grupper som en sekt. La oss da ta Hareides punkter i rekkefølge:

1) Den innsikt som forvaltes av sektens ledelse er hellig, som regel en åpenbaring.

Rudolf Steiner har gjentatte ganger understreker at han ikke vil bli trodd, men at det han legger frem må være gjenstand for en selvstendig individuell prøvelse.

Han sier blant annet i et foredrag i Oslo (Kristiania) 17. juni 1910:

”Jeg ber om at intet av hva jeg noensinne har sagt eller vil komme til å si, vil bli godtatt på grunnlag av autoritet.”

Steiner fortsetter: ”Åndserkjennelsens beste elever, er de som mottar det som blir sagt, som en impuls og deretter stiller det i livets tjeneste for å prøve det på livet ...

Det ligger fjernt fra tankegangen som ligger til grunn for denne fremstillingen, å oppstille noe dogme og å si: Det ene eller annet er slik og slik og må bli trodd.”

Ledelsen for Antroposofisk Selskap må vel være styret i Det allmenne antroposofisk selskap, den såkalte Vorstand, som leder det sentrale antroposofiske arbeid fra Dornarch, Sveits.

<http://www.goetheanum.org/Vorstand.131.0.html>

Vorstand – eller andre sentrale antroposofiske organer – har null innflytelse på hva den enkelte norske antroposof mener eller ikke. Og Vorstands arbeid og holdninger har til overmål blitt kritisert av mange norske antroposof, og flere av de mest fremtredende har i flere år stått i opposisjon til denne ledelsen.

2) Sektlederen har makten. Det er som regel en leder og organisasjonen er bygget opp som en pyramide med en sterk leder på toppen.

Intet er vel mindre karakteristisk for den antroposofiske bevegelse enn å betegne dens organisasjon som en pyramide. Som nevnt ovenfor, står man ovenfor en nesten helt flat struktur, hvor hver eneste institusjon har en utstrakt grad av selvstendighet.

3) Sekten har sterke og enkel fiendebilder. Den ytre fienden og de onde er utenfor sekten, de gode er innenfor. De som er utenfor sekten har en mindre verdig eksistens og havner i helvete.

Igjen konstaterer vi: Dette kriteriet er overhodet ikke representativt for den antroposofiske bevegelse: Den konsentrerer seg ikke om fiendebilder, men forsøker å hensynta og arbeide for dem som sitter nederst ved bordet.

I den grad man kan snakke om fiendebilder er den antroposofiske bevegelse klart anti-kapitalistisk og antimaterialistisk.

4) Medlemmer endrer identitet ved opptak. Det skjer ved seremonier. De får gjerne nytt navn eller kallenavn. Den gamle identitet blir sjikanert. De gamle forbindelser knyttet til økonomi, familie, arbeid og vennskap blir endret radikalt.

Vi konstaterer igjen – 0 treff.

5) Sekten tar sosial kontroll. Krav om renhet betyr at tid, penger, tilgang til annen informasjon og grunnlag for beslutninger må kontrolleres av sektens organisasjon.

0 treff

6) Sekten holder levende en indre fiende. Det er synden, eller feil som begås av sektmedlemmer. Det oppstår en bekjennelseskult når du har gjort noe galt. De som ikke vil delta, utstøtes.

Sant og si har jeg ikke sett snurten av en indre fiende i de 20 årene jeg har vært medlem. Derimot har man av og til eksempler på sterk intern uenighet og friske og langvarige diskusjoner som også – her som ellers – kan bli lett usaklige. Og også her oppstår uvennskap.

7) Målet overordnes midlene. Sektens mål er viktigere enn de allmenngyldige bud som gjelder i verdens religioner og filosofiske moralsystem.

Det finnes kort og godt ikke eksempler på at dette kriteriet er i nærheten av å karakterisere den antroposofiske bevegelse.

8) Sekten utvikler et eget språk som blir et sluttet univers. Dette språket er gjerne ikke rasjonelt og inneholder en mystisk manipulasjon.

Her er det kanskje noe. Antroposofisk terminologi er annerledes, men dette skyldes primært at denne terminologien er knyttet opp til fenomener som man ikke finner beskrevet innen for eksempel naturvitenskapen. Språket er ikke noe ”sluttet univers” og inneholder heller ingen ”mystisk manipulasjon”: Men rett skal være rett: Til tider kan man oppleve tilløp til ”stammespråk” i antroposofiske sirkler med deres henvisninger til for eksempel ”ahrimanske krefter”, ”karmiske virkninger”, ”dobbelgjenger”, erkeengler med mer .

9) Kunnskapen om sekten er hierarkisk og eksotisk. Nybegynnerne får ikke tilgang til den kunnskap og informasjon som lederne har. Kunnskapen er skjult og under kontroll av ledelsen og bygget opp slik at man må gjøre seg fortjent til lydighet.

Som nevnt ovenfor: Absolutt all esoterisk informasjon som Rudolf Steiner har fremlagt, kan plukkes opp i en antroposofiske bokhandel (Antropos forlag og bokhandel www.antropos.no) eller bibliotek (Oslogruppens bibliotek, Josefines gate 12) – uansett om man er nybegynner eller har lang fartstid. Og det meste ligger også på nettet – tilgjengelig for alle.

Kunnskapen er ikke skjult og er til overmål unndratt den antroposofiske sentralledelse i Vorstand. Det er en helt annen forening – uavhengig av Vorstand – som har ansvaret for forvaltningen av Rudolf Steiners litterære arv, den såkalte Rudolf Steiner Nachlassverein. <http://www.steinerverlag.com/rudolf-steiner-gesamtausgabe/ueber-die-gesamtausgabe.html>

10) Å forlate sekten blir møtt med sanksjoner

I Antroposofisk Selskap er utmeldelse til de grader en privatsak at det ikke engang blir informert om utmeldinger slik som praksis for eksempel er i Den Norske Advokatforening som jeg selv er medlem av.

Konklusjon:

Oppsummerer man alle ti kriteriene, kan ikke Antroposofisk Selskap defineres som en sekt.

Legger man til et tredje kriterium og bruker kriteriet ”toleranse overfor utenforstående”, faller mange såkalte ”nøytrale forståelsegjivere” gjennom med sin usaklige intoleranse til alt som smaker av metafysikk og religion. Det være seg journalister, forskere, eller andre grupperinger.